

Nebeliko nė vieno

1
SKYRIUS

Kai Merę Lenoks išsiuntė į Miseltvaito dvarą gyventi pas dėdę, visi kalbėjo, kad ji nepatraukliausia būtybė pasaulyje. Iš tiesų ji buvo smulkaus veidelio ir pati liesutė, plaukai skystučiai ir papurę, o veido išraiška gaiži. Jos plaukai buvo geltoni ir oda išgeltus, mat ji gimė Indijoje ir amžinai kuo nors sirgo. Merės tėvas buvo Anglijos vyriausybės tarnautojas, visą laiką užsiėmęs ir taip pat dažnai sirgdavo, o motina – tikra gražuolė, kuriai terūpėjo eiti į pokylius ir linksmintis su kitais linksmuoliais. Ji visai nenorėjo

mažos mergaitės, ir kai Merė gimė, atidavė ją prižiūrėti ajai, o ši suprato, kad jei nori įtikti poniai, turi laikyti vaiką kuo toliau nuo jos akių. Taigi Merė buvo laikoma nuošaly, ir kol buvo ligotas, zirzlus, negražus kūdikis, ir kai pasidarė ligotas, negražus, strapinėjantis padaras. Ji niekada neprisiminė, kad būtų ką nors mačiusi iš arčiau, išskyrus tamsius savo ajos ir kitų tarnų veidus. O kadangi tarnai jos klausydavo ir viską jai leisdavo, nes poniai būtų supykusi, jeigu būtų trukdę vaiko verksmai, sulaukusi šešerių metų, ji pasidarė toks tironiukas, toks savanaudis mažytis paršelis, kokį tik galima įsivaizduoti. Jauna guvernantė anglė, kuri atėjo mokyti Merės skaityti ir rašyti, taip jos nemėgo, kad atsisakė to darbo po trijų mėnesių. O kitos guvernantės, atėjusios pabandyti to paties, išeidavo greičiau negu pirmoji. Taigi jei Merė pati nebūtų iš tikrųjų panorėjusi išmokti skaityti, ji niekada nebūtų pažinusi raidžių.

Vieną siaubingai karštą rytą, kai Merei buvo maždaug devyneri, ji pabudo pikta ir dar labiau supyko, pamačiusi, kad prie lovos stovinti tarnaitė ne aja.

– Ko čia atėjai? – pasakė ji nepažįstamajai. – Nenoriu, kad tu čia būtum. Pakviesk man ają.

Moteris atrodė išsigandusi, bet tik išmikčiojo, kad aja negalės ateiti. O kai Merė įtūžo ir ėmė trankytis ir spardytis, ji dar labiau išsigando ir pakartojo, kad aja pas panelę negali ateiti.

Ore tą rytą tvyrojo kažkokia paslaptis. Niekas nieko netvarkė, atrodė, kad trūksta kelių nuolatinių tarnų, o tie, kuriuos Merė matė, šmėkščiojo arba bėgiojo aplink papilkėjusiais ir ištįsusiais veidais. Bet niekas nieko jai nepaaiškino, o jos aja neatėjo. Įdienojus ji buvo palikta visiškai viena. Tada išslinko į sodą ir

ėmė ten žaisti pati su savimi vejoje prie verandos. Įsivaizdavo, kad daro gėlių lysvelę: į žemės kauburėlį įsmeigė didelį raudoną kinrožės žiedą. Darėsi vis piktesnė ir piktesnė, murmeldama sau žodžius, kuriuos pasakys, ir vardus, kuriais išvadins Saidę, kai toji sugrįš.

– Kiaulė! Kiaulė! Kiaulių vaikas! – kartojo ji, nes pavadinti čionykštį žmogų kiaule buvo pats didžiausias įžeidimas.

Ji griežė dantimis ir vis kartojo tą patį, kol išgirdo, kad jos motina su kažkuo išėjo į verandą. Tai buvo šviesiaplaukis jaunas vyriškis, ir jie stovėdami kalbėjosi keistais, prislopintais balsais. Merė pažinojo tą šviesiaplaukį jauną vyriškį, kuris atrodė kaip berniukas. Buvo girdėjusi, kad jis yra labai jaunas pareigūnas, ką tik atvykęs iš Anglijos. Mergaitė įsispokojo į jį, bet labiausiai į savo motiną. Taip ji visada darydavo, kai tik gaudavo progą ją pamatyti, nes ponia – Merė šitaip ją vadindavo netgi dažniau už kitus – buvo tokia aukšta, grakšti, daili būtybė ir taip gražiai apsirėngusi. Jos plaukai bangavo lyg šilkas, nosis, maža ir daili, re-gėjos, reišė panieką kiekvienam daiktui, o akys buvo didelės ir besijuokiančios. Visos jos suknelės buvo iš plonos, plevenančios medžiagos, ir Merė sakydavo, kad jos „iš vienu nėrinių“. Šį rytą ji atrodė dar labiau nėriniuota, tačiau jos akys visiškai nesijuokė, o buvo tik didelės, įdėmios ir maldaudamos žvelgė jaunajam pareigūnui į veidą.

– Ar iš tiesų viskas taip blogai? – išgirdo Merė.

– Siaubingai, – atsakė jaunuolis drebančiu balsu. – Siaubin-gai, ponia Lenoks. Jums reikėjo dar prieš dvi savaites išvykti į kalnus.

Ponia grąžė rankas.

– Taip, žinau, kad turėjau išvykti! – verkė ji. – Pasilikau vien tam, kad nueičiau į tą kvailą pobūvį. Kokia buvau kvailė!

Tą akimirką iš tarnų kambarių išsiveržė toks garsus raudojimas, kad ji nustvėrė jaunuolį už rankos, o Merė stovėjo virpėdama nuo galvos iki kojų. Rauda darėsi vis šiurpesnė.

– Kas tai? Kas tai? – žiopčiojo ponia Lenoks.

– Kas nors numirė, – atsakė jaunas vyrėškis. – Jūs nepasakėte, kad tai prasidėjo ir tarp jūsų tarnų.

– Aš nežinojau! – išrėkė ponia Lenoks. – Eikite su manim! Eikite su manim!

Ir ji apsisukusi nubėgo į vidų.

Praėjus kuriam laikui nuo baisiųjų įvykių, Merė paaiškėjo visos to ryto keistenybės. Buvo prasidėjusi baisiausia choleros epidemija, ir žmonės krito kaip musės. Tą naktį susirgo aja ir tarnai ėmė raudoti savo trobelėse dėl jos mirties. Iki ryto numirė dar trys tarnai, o kiti išbėgiojo siaubo apimti. Visuose pašaliuose kilo panika, o trobelėse merdėjo žmonės.

Per kitos dienos sumaištį ir sutrikimą Merė pasislėpė vaikų kambarėje ir buvo visų užmiršta. Niekas apie ją nepagalvojo, niekam ji nerūpėjo. Dėjosi keisti dalykai, apie kuriuos ji nieko nežinojo. Merė per tą laiką pakaitomis tai verkė, tai miegojo. Ji tik suvokė, kad žmonės susirgo ir kad girdi keistus ir baugių garsus. Sykį įslinko į valgomąjį, bet šis buvo tuščias. Ant stalo išvydo nebaigtą valgyti maistą, o kėdės ir lėkštės atrodė lyg paskubomis atstumtos, pietautojams staiga dėl kažko atsisojus. Mergaitė suvalgė keletą vaisių ir sausainių, o kadangi buvo ištroškusi, išgėrė čia stovinčią beveik pilną stiklinę vyno. Iškart apsnūdo, tad grįžo į vaikų kambarį ir vėl ten užsislendė,

krūpčiodama nuo šauksmų, sklindančių iš tarnų kampo, nuo skubančių kojų bilsmo. Vynas taip migdė, kad akys lipte lipo, tad ji atsigulė į lovą ir nieko daugiau nebegirdėjo.

Daug kas nutiko per tą laiką, kol ji taip saldžiai miegojo. Bet jos nepažadino nei verksmai, nei įnešamų ir išnešamų iš namo daiktų trunkymas.

Pabudusi gulėjo, įsmeigusi akis į sieną. Name buvo visai tylu. Niekada anksčiau nebūdavo tokios tylos. Ji negirdėjo nei balsų, nei žingsnių ir spėliojo, ar visi išsigelbėjo nuo choleros ir ar baigėsi rūpesčiai. Spėliojo, kas dabar ją žiūrės, jeigu jos aja numirė. Turbūt bus nauja aja, ir gal mokės naujų pasakų. Nuo senųjų Merė beveik jau ir pavargo. Ji neverkė, kad auklė numirė. Merė nebuvo prierašus vaikas ir nieko per daug nepasigesdavo. Tas triukšmas ir lakstymas aplink dėl choleros, dejonės buvo išgąsdinę, o dabar ji pyko, kad niekas neprisiminė jos gyvos esant. Visi buvo per daug pagauti panikos, kad pagalvotų apie mažą mergaitę, kurios niekas nemylėjo. Išsigandę choleros, žmonės sakytum neįstengė nieko prisiminti, galvojo tik apie save. Bet jeigu viskas susitvarkė, kas nors, aišku, prisimins ir užeis jos pasižiūrėti.

Bet niekas neužėjo. O kadangi ji gulėjo ir laukė, atrodė, kad namuose darosi vis tyliau ir tyliau. Išgirdo kažką šiugždenant ant demblio ir, kai žvilgtelėjo žemyn, išvydo šliaužiant mažą gyvačiukę, kuri sekė ją į brangakmenius panašiomis akimis. Merė neišsigando, nes tai buvo nekenksmingas gyvūnėlis, kuris jos nebūtų nuskriaudęs. Be to, ji, atrodo, skubėjo iššliaužti iš kambario. Merėi bežiūrint, gyvačiukė praslydo pro durų apačią.

– Kaip keista ir ramu, – ištarė Merė. – Lyg, be manęs ir gyvatės, nieko daugiau namuose nebūtų.

Bet tą pačią minutę išgirdo žingsnius kieme ir paskui verandoje. Tai buvo žmonių žingsniai, jie įžengė į namą ir kalbėjosi pusbalsiu. Niekas neišėjo jų pasitikti ir neužkalbino. Atrodo, jie varstė duris ir žvalgėsi po kambarius.

– Koks siaubas! – išgirdo kažką sakant. – Ak, ta gražioji moteris! Manau, kad ir vaikas. Girdėjau, kad ji turėjo vaiką, nors niekas jo nėra matęs.

Kai po kelių minučių jie atvėrė duris, Merė stovėjo kambario viduryje. Ji atrodė negraži, pikta ir susiraukusi, nes buvo praalkusi ir jautėsi taip žeminančiai apleista. Pirmasis į kambarį įėjo aukštas pareigūnas, kurį matė sykį besikalbantį su tėvu. Jis atrodė pavargęs ir susirūpinęs, bet kai išvydo ją, taip nustėro, kad beveik šoko atgal.

– Barni! – sušuko jis. – Čia yra vaikas. Vienišas vaikas! Tokioje vietoje! Viešpatie, kas ji?

– Aš Merė Lenoks, – išdidžiai ištarė mergaitė. Ji pagalvojo, kad vyriškis labai nemandagus, sakydamas apie jos tėvo namus „tokioje vietoje“. – Aš miegojau, kai visus apėmė cholera, ir tik dabar prabudau. Kodėl niekas neateina?

– Tai tas vaikas, kurio niekas nematė! – šūktelėjo vyriškis, atsisukęs į savo draugus. – Ją tikrai pamiršo!

– Kodėl mane pamiršo? – treptelėjo koja Merė. – Kodėl niekas neateina?

Jaunuolis, vardu Barnis, liūdnai pažvelgė į ją. Merėi net pasirodė, kad jis sumirksėjo, lyg tramdydamas ašaras.

– Vargšė mažylė! – pasakė. – Nebėra kam beateiti.

Taip keistai ir netikėtai Merė suvokė, kad nebeturi nei tėvo, nei motinos. Kad jie mirė ir naktį juos išnešė. Ir kad tie keli tarnai, kurie liko gyvi, taip pat išbėgo iš namų kiek kojos neša. Nė vienas net neprisiminė, kad lieka tokia panelė Merė. Štai kodėl aplinkui taip ramu. Iš tikrųjų namuose ir nebuvo nieko daugiau, tik ji ir maža šiugždanti gyvačiukė.

Pasišiaušėlė panelė Merė

2

SKYRIUS

Merei patikdavo stebėti savo mamą iš tolo. Ji atrodydavo labai graži, bet kadangi menkai ją pažinojo, nelabai tejausdavo, kad myli ją arba pasiilgsta, kai ši kur nors išvykdavo. Iš tiesų tai visai nepasiilgdavo, o kadangi buvo iš tų vaikų, kurie nuolat paskendę savyje, tai ir galvodavo vien tik apie save. Jeigu būtų buvusi vyresnė, be abejo, būtų labai pasipiktinusi, kam paliko ją vieną pasaulyje. Bet ji buvo dar maža, visada kas nors ja rūpindavosi, tad tikėjosi, kad visada taip ir bus. Dabar tegalvojo, kad būtų gerai žinoti, ar vyksta pas gerus žmones, ar jie bus mandagūs ir leis jai daryti, ką nori, kaip kad aja ir kiti tarnai leisdavo.

Suprato, kad nepasiliks anglų dvasininko namuose, į kuriuos pirmiausia ją priėmė. Ji ir nenorėjo ten pasilikti. Anglų dvasinin-

kas buvo neturtingas ir turėjo penkis vaikus – visus beveik tokio pat amžiaus kaip ji, kurie vilkėjo nuskurusius drabužius, amžinai pešdavosi ir nepasidalydavo žaislais. Merė neapkentė jų nešvarių namų ir taip nesutardavo su vaikais, kad po kelių dienų niekas su ja nebežaidė. Antrą dieną vaikai prilipdė jai pravarde, kuri ją tiesiog įsiutino.

Pirmasis ją sugalvojo Bazilis. Jis buvo mažas berniukštis, įžūlių mėlynų akių ir užriesta nosim. Merė jo nekentė. Ji žaidė viena po medžiu, kaip ir tą dieną, kai prasidėjo cholera. Kepė iš žemės bandeles ir tiesė sodo takelius. Bazilis priėjo ir atsistojęs įsispokojo. Jis greitai susidomėjo Merės triūsu ir net ėmė patarinėti.

– O kodėl tu nesukrauni akmenų krūvos ir neįsivaizduoji, kad čia uolynas? – paklausė jis. – Štai ten, vidury.

Ir jis pasilenkė parodyti.

– Eik sau! – riktelėjo Merė. – Man nereikia berniukščių! Eik sau!

Valandėlę Bazilis supykęs žvelgė į ją, o tada puolė erzintis. Jis nuolat erzindavo savo sesutes. Šokinėjo aplink ją, vaipėsi, dainavo ir juokėsi.

*Pasišiaušėle panele Mere,
Parodyk savo gėlynėlį.
Su sidabro varpeliais,
Su auksiniais kriaukleliais.*

Tol dainavo, kol išgirdo kiti vaikai ir taip pat ėmė erzintis. Ir kuo labiau Merė pyko, tuo garsiau jie plyšojo savo „Pasišiau-

šėlę Merę“. Ir vėliau visą laiką, kol ji iš ten išvyko, vadindavo ją „pasišiaušėle panele Mere“, – ir kai kalbėdavosi apie ją tarpusavyje, ir net kai kalbėdavo su ja pačia.

– Tave išsiųs namo, – pasakė jai Bazilis. – Šios savaitės pabaigoje. Mes labai dėl to laimingi.

– Aš irgi laiminga, – atsakė Merė. – Kur tie namai?

– Ji nežino, kur jos namai! – nusišaipė Bazilis su septynmečio panieka. – Aišku, Anglijoje. Ten gyvena mūsų senelė, ir mūsų sesė Mabelė pernai pas ją išvažiavo. O tu važiuosi ne pas senelę. Tu jos neturi. Tu važiuosi pas dėdę, pas poną Arčibaldą Kraveną.

– Nieko apie jį nežinau, – šnirpstelėjo Merė.

– Žinau, kad nežinai, – atsiliepė Bazilis. – Tu išvis nieko nežinai. Mergiščios niekada nežino. O aš girdėjau, kaip mano tėtis su mama apie jį kalbėjo. Jis gyvena didžiuliam apleistame name, kaime, ir niekas prie jo artyn neina. Jis per didelis pikčiurna, kad leistų kam eiti, bet niekas ir neitų, net jei ir leistų. Jis kuprotas ir baisingas.

– Netikiu tavim, – pasakė Merė. Ji atsuko nugarą ir užsikimšo pirštais ausis, nes nenorėjo nieko daugiau girdėti.

Bet paskui ilgai apie tai mąstė. O kai ponias Krouford vakare pasakė, kad po kelių dienų ji plauks į Angliją pas savo dėdę poną Arčibaldą Kraveną, gyvenantį Miseltvaito dvare, ji atrodė kaip akmeninė ir taip pabrėžtinai abejinga, kad kiti nė nežinojo, ką manyti. Pabandė prisimeilinti, bet Merė tik nusigrėžė, kai ponias Krouford siekė jos pabučiuoti, ir nė nekrūptelėjo, kai ponas Kroufordas papplekšnojo per petį.

– Ji tokia blyški mergaitė, – kiek vėliau su užuojauta ištarė ponias Krouford. – O jos motina buvo tikra gražuolė. Ir gražių

manierų. O Merė turi tokių nemalonių įpročių, kaip joks kitas vaikas. Mūsiškiai ją pravardžiuoja „pasišiaušėle panele Mere“. Nors jie ir bjauriai elgiasi, bet negali šito nesuprasti.

– Jeigu jos motina savo gražų veidą ir gražias manieras būtų dažniau rodžiusi vaikų kambaryje, Merė galbūt irgi būtų išmokusi ko nors gražaus. Labai liūdna dabar, kai tos gražiosios būtybės nebėra, prisiminti, kad daugelis žmonių nė nežinojo, jog ji išvis turėjo vaiką.

– Manau, kad ji beveik niekad nekreipdavo į ją dėmesio, – pritarė ponia Krouford. – Kai aja numirė, nebuvo kam nė pagalvoti apie mažylę. Įsivaizduok, tarnai išbėgo ir paliko ją vieną tame apleistame name. Pulkininkas Makgriu sakė vos iš kojų neišvirtęs, kai atidarė duris ir rado ją stovinčią vieną vidury kambario.

Merė ilgai keliavo į Angliją prižiūrima vieno karininko žmonos, kuri vežė savo vaikus į pensiją. Ponia labai rūpinosi savo pačios mažyliais, todėl apsidžiaugė, kai Londone atidavė Merę pono Arčibaldo Kraveno atsiųstai moteriai. Toji moteris – tai jo ūkvedė Miseltvaito dvare vardu ponია Medlok. Ji buvo apkūni, ryškiai raudonais skruostais ir skvarbiomis tamsiomis akimis. Dėvėjo violetinę suknelę, juodo šilko skraistę su juodais kutais ir juodą skrybėlę, papuoštą tamsiai raudonom aksominėm gėlėm, kurios šokčiojo ir virpėjo jai pajudinus galvą. Meri ji nepatiko, bet ir nieko nuostabaus, nes jai žmonės labai retai kada patikdavo. Be to, aiškiai buvo matyti, kad ponია Medlok per daug apie ją ir negalvoja.

– Kaip sau nori, bet tai blyškus siuntinėlis! – pasakė ji. – O mes esam girdėję, kad jos motina buvo gražuolė. Ji nedaug ką iš jos perėmė, tiesa?

– Gal mergaitė paūgėjusi išgražės, – geranoriškai suabejojo kariškio žmona. – Jos bruožai beveik gražūs, tik veidas pageltęs ir nemalonus išraiškos. Vaikai taip smarkiai keičiasi.

– Ji turės gerokai pasikeisti, – atsakė ponias Medlok. – Na, o Miseltvaite visai nesunku vaikus pakeisti, jeigu norite žinoti!

Jos manė, kad Merė nesiklauso, nes ši stovėjo šiek tiek atokiau, prie lango, privačiame viešbutyje, kuriame jos buvo apsi-stojusios. Stebėjo pravažiuojančius vežimus, karietas ir žmones. Bet ji girdėjo viską puikiai ir buvo labai susidomėjusi savo dėde ir ta vieta, kur jis gyvena. Kas tai per vieta ir kaip jis atrodo? Ką reiškia kuprotas? Ji nėra mačiosi. Matyt, Indijoje kuprotų nebūna.

Kadangi gyvena svetimuose namuose ir šalia nebuvo ajos, ji ėmė jaustis vieniša ir į galvą lindo keistos naujos mintys. Ėmė svarstyti, kodėl ji visada atrodydavo tarytum niekieno, net kai tėtis ir mama dar buvo gyvi. Kiti vaikai turėjo savo tėčius ir mamas, o ji tarytum niekada nebuvo jų mažylė. Ji turėjo tarnų ir drabužių, ir maisto, bet joks žmogus neskirdavo jai dėmesio. Ji nesuvokė, jog taip yra dėl to, kad ji nemalonus vaikas. Bet, aišku, ji to ir nežinojo, – kad yra nemaloni. Dažnai taip pagalvodavo apie kitus, bet niekad apie save.

Štai ponias Medlok pati nemaloniausia būtybė, kokią tik yra mačiosi, – su savo atstumiančiais, ryškiai nudažytais skruostais ir savo banalia gražiąja skrybėle. Rytojaus dieną, kai jos turėjo iškelti į Jorkšyrą, Merė vaikštinėjo po geležinkelio stotį iškelta galva, laikydamosi kiek galima nuošaliau, nes nenorėjo atrodyti ponios Medlok vaikas. Būtų labai supykusi, jeigu žmonės būtų pamanę, kad ji yra jos duktė.

Bet ponios Medlok nė kiek netrikdė nei ji pati, nei jos mintys. Medlok buvo moteris, kuri „nepakenčia vaikiškų nesąmonių“. Bent jau taip būtų pasakiusi, jeigu kas būtų paklausęs. Ji nelabai norėjo vykti į Londoną kaip tik tuo metu, kai sesers Marijos duktė rengėsi ištėkėti. Bet turėjo patogią, gerai apmokamą ūkvedės vietą Miseltvaito dvare ir, norint ją išsaugoti, nebuvo kitos išeities, kaip iškart vykdyti tai, ką ponas Arčibaldas Kravenas liepdavo. Ji niekad nedrįsdavo net ko nors paklausti.

– Kapitonas Lenoksas ir jo žmona mirė nuo choleros, – kaip visada trumpai ir šaltai pasakė ponas Kravenas. – Kapitonas Lenoksas – mano žmonos brolis, ir aš esu jų dukters globėjas. Vaikas turi būti atgabentas čia. Jums reikia važiuoti į Londoną ir ją parvežti.

Taigi ji susikrovė lagaminėlį ir išvyko.

Merė sėdėjo keleivinio vagono kampe išblyškusi ir suirzusi. Neturėjo ko skaityti ar į ką žiūrėti, tad laikė sunėrusi plonas, juodom pirštinėm apmautas rankeles sau ant kelių. Juoda suknelė dar labiau išryškino jos geltonumą, o skysti šviesūs plaukai išsipešė iš po juodos krepo skrybėlaitės.

„Nykesnio vaiko veido gyvenime nesu mačiusi“, – mąstė ponია Medlok. Ji nebuvo mačiusi vaiko, kuris sėdėtų taip ramiai nieko neveikdamas. Pagaliau pavargo ją stebėti ir prašneko gyvu, skambiu balsu.

– Manau, kad galėčiau tau kai ką papasakoti apie tai, kur gyvensi, – pasakė ji. – Ar žinai ką nors apie savo dėdę?

– Ne, – atsakė Merė.

– Niekad negirdėjai savo tėčio ir mamos kalbant apie jį?

– Ne, – atsakė Merė piktokai. Ji pyktelėjo, nes prisiminė, kad tėvas ir mama niekada apie nieką su ja nekalbėdavo. Žinoma, nieko niekada ir nepasakodavo.

– M-hm... – sumurmėjo ponia Medlok, stebeilydamasi į keistą, neįprastą veidelį.

Nieko daugiau kurį laiką nesakė, bet paskui vėl prašeko:

– Aš manau, tau reikėtų šį tą žinoti, – kad pasiruoštum. Tu važiuoji į keistą vietą.

Merė neištarė nė žodžio, ir ponia Medlok kiek sutriko nuo jos abejingumo. Bet įkvėpusi oro vėl ėmė pasakoti:

– Ne todėl, kad tai yra milžiniškas dvaras niūriame užkampyje. Ponas Kravenas savotiškai juo didžiuojasi. Tačiau tai vis dėlto gana niūri vieta. Namui šeši šimtai metų, jis stovi viržiais apaugusios dykynės pakraštyje. Jame apie šimtas kambarių, bet dauguma užsklęsti ir užrakinti. Yra paveikslų ir puikių senovinių baldų ir šiaip daiktų nuo amžių amžinųjų, ir didelis parkas aplinkui, sodai ir medžiai – kai kurie iki žemės nusvirusiom šakom.

Ji nutilo ir vėl įkvėpė.

– Bet daugiau nieko nėra, – užbaigė staiga.

Merė nejučia pradėjo klausytis. Viskas skambėjo kažkaip kitaip negu Indijoje, ir kai kas nauja beveik sudomino ją. Tačiau neketino išsiduoti, kad domisi. Tai buvo vienas iš jos nelaimingų, nemalonių įpročių. Tad sėdėjo rami.

– Na, – paklausė ponia Medlok, – ką apie visa tai manai?

– Nieko! – atšovė ji. – Apie tokias vietas aš nieko neišmanau. Tie žodžiai ponią Medlok prajuokino.

– Ech, – pasakė ji. – Bet tu kaip tikra senė. Argi tau visai nerūpi?

– Nesvarbu, – atsakė Merė, – ar man rūpi, ar ne.

– Na, čia tu teisi, – tarė ponia Medlok. – Nesvarbu. Nežinau, kam reikėjo tave pasiimti į Miseltvaito dvarą, nebent tik todėl,

kad taip buvo paprasčiausia. Jis nè nemano sukti galvos dėl tavęs – tas jau aišku kaip dieną. Jis dėl nieko nesuka galvos.

Ji nutilo, lyg būtų kažką prisiminusi pačiu laiku.

– Jo nugara su kupra, – pasakė ji. – Dėl to jis nelaimingas. Jis buvo pamišęs jaunas vyras ir neturėjo laimės nei iš savo turtų, nei iš geros vietos, kol nebuvo vedęs.

Merė žvilgtelėjo į ją, pati to nenorėdama. Nepagalvojo, kad kupročius galėjo būti vedęs, todėl truputėlį nustebo. Ponia Medlok tai pamatė ir, kadangi buvo šneki, ėmė pasakoti su dar didesniu įkvėpimu. Pagaliau tai šiek tiek padėjo nustumti laiką.

– Ji buvo miela, graži. Jis visą pasaulį būtų išmaišęs, kad gautų žolės stiebelį, kurio ji įsigeisdavo. Niekas nesitikėjo, kad ji už jo tekės, bet ištekėjo. Ir tada žmonės kalbėjo, kad ištekėjo dėl pinigų. Bet ne – tikrai ne. Kai ji mirė...

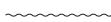
Merė nevalingai šoktelėjo.

– Ką? Ji mirė? – sušuko nejučia.

Ji prisiminė prancūzišką pasaką, kurią neseniai skaitė. Tai buvo pasaka apie vargšą Kuprių ir gražiąją princesę, ir dėl to taip staiga sukilo užuojauta ponui Arčibaldui Kravenui.

– Taip, ji mirė, – atsakė ponia Medlok. – Ir tada jis pasidarė dar keistesnis. Jis viskam abejingas. Jis nenori matyti žmonių. Daugiausia laiko būna kur nors išvykęs, o kai sugrįžta į Miseltvaitą, užsisklendžia vakariniame namo sparne ir nieko neprišileidžia, tik Pičerį, tokį senioką, bet jis globoja poną nuo pat vaikystės ir pažįsta jo įpročius.

Viskas atrodė kaip knygoje, Merė nuo to nepralinksėjo. Namas su šimtu kambarių – beveik visi užsklęsti ir užrakinti – namas viržynės pakrašty – kas gi ta viržynė? – viskas skambėjo

niūriai. Vyras su perkrypusia nugara, kuris irgi visai užsisklendęs! Ji žvelgė pro langą kietai suspaudusi lūpas, ir atrodė lyg savaiame suprantama, kad tuojau pasipils lietus, įkypos pilkos čiurkšlės atsitrenks į lango stiklą ir nusruvens žemyn. Jeigu gražioji dėdės žmona būtų gyva, gal visa aplink praskaidrėtų, – jeigu ji būtų panaši į jos mamą ir bėgiotų iš pokylio į pokylį, pasipuošusi nėriniuota suknele.

– Neturėk vilties jį pamatyti, nes kertu iš dešimties prieš vieną, jog tau nepasisėks, – pasakė ponia Medlok. – Ir nesitikėk, kad bus žmonių, kurie su tavimi čiauškęs. Teks vienai žaisti ir savim rūpintis. Tau bus pasakyta, į kuriuos kambarius gali įeiti ir kuriuose neturėtum lankytis. Pakankamai daug vietos soduose. Bet būdama namo viduj, neslampinėk ir nekaišiok nosies, kur nereikia. Ponas Kravenas to nepakęstų.

– Aš visai nenorėsiu kaišioti nosies! – piktai atšovė mažoji Merė. Ir kaip staiga buvo pradėjusi gailėtis pono Arčibaldo Kraveno, taip akimirksniu liovėsi ir ėmė galvoti, kad jis gana nemažonus, užtat ir nusipelnę visko, kas jam atsitiko.

Ir ji nukreipė akis į lietaus čiurkšleles ant vagono lango stiklą ir spoksojo į pilką liūtį, kuri, atrodė, niekada nesibaigs. Žiūrėjo taip ilgai ir įdėmiai, kad pilkuma tirštėjo tirštėjo prieš akis, ir ji užmigo.